

Una Griškeviča

SARUNA AR VOKĀLO PEDAGOĢI MARGARITU GRUZDEVU

Vissvarīgākā ir uzticēšanās starp pedagogu un audzēkni!

Vokālā pedagoģe Margarita Gruzdeva, kura šopavasara saņēma mūsu valsts augstāko apbalvojumu – Triju Zvaigžņu ordeni, izaudzinājusi ne vienu vien latviešu operzvaigzni: pie viņas mācījās Kristīne Opolais un Liene Kinča, Rihards Mačanovskis un Jānis Apeinis. Taču, šķiet, vispazīstamākais skolotājas audzēknis ir izcilais Latvijas tenors Aleksandrs Antoņenko. “Mūzikas Saule” sazvanīja Margaritu Gruzdevu novembra beigās Londonā, kur Aleksandrs Karaliskajā operā Pučīni operas “Manona Lesko” iestudējumā viesojās de Grijē lomā. “Kur ir mani audzēkņi, tur esmu arī es,” kādā brīdī intervijā atzina Margarita Gruzdeva, kuras teikto ik pa brīdīm papildināja arī Aleksandrs.

Una Griškeviča: Droši vien ne vienmēr esat bijusi vokālā pedagoģe. Kādēļ izvēlējāties šādu dzīves ceļu?

Margarita Gruzdeva: Ziniet, tas laikam nāk no ģimenes. Esmu dzimusi Irkutskā un augusi militārta ģimenē. Mans patēvs bija oficiers, kurš dienēja Kauņā un pēc tam ar visu ģimeni pārcēlās uz Rīgu. Tieši vecāki – mamma Anna, kurai meitas uzvārds bija Eglis, un patēvs mani pierunāja kļūt par vokālo pedagoģi, lai gan, kad sākam dzīvot Rīgā, man kādu brīdi ļoti gribējās dziedāt, tāpēc es pat aizgāju uz mūsu skaisto Operu. Tobrīd man bija tikai trīsdesmit gadu un šķita, ka vēl varu dziedāt. Taču Operā pateica, ka uzvārda dēļ un tāpēc, ka neprotu runāt latviski, mani tomēr nepieņems. Tagad jau varu par to runāt... (*klusē*) Tiesa, es ļoti labu pratu runāt lietuviski un protu joprojām. Lai gan ļoti sen neesmu bijusi Lietuvā, ar lietuviešiem vēl arvien varu sarunāties lietuviski.

Foto – Valsts prezidenta kanceleja, no privāta arhīva

Tā es netiku dziedāt Operā un aizgāju uz Jāzepa Mediņa Rīgas mūzikas vidusskolu, kur toreiz direktore bija Jeļena Lobačova. Viņa mani pieņēma darbā. Sākumā biju ilustratore un obligātās dziedāšanas pasniedzēja. Starp citu, kādreizējais ekonomikas ministrs un pianists Daniels Pavļuts bija mans audzēknis. (*smejas*) Arī diriģents Andris Veismanis, kuru saucu par savu "problēmu". Andris mēģināja iestāstīt, ka neesot tenors, savukārt es viņam teicu: "Tu nomirsi kā tenors! Tu esi tenors, un tāds arī paliksi!" Starp citu, viņš pat bija vairāk kontrtenors un, cik zinu, vēl pirms dažiem gadiem kādā koncertā dziedāja kontrtenora partiju. Atceros, skolas laikā Andris īsti negribēja mācīties, jo, patiesību sakot, būt tenoram nav viegli. (*domā*) Tā sākās manas skolotājas gaitas Mediņskolā. Sākumā mācīju koristiem obligāto dziedāšanu, bet pēc tam pārgāju uz solistu skološanu.

UG: Vai ir vēl kāds audzēknis, ko no Mediņskolas laikiem atceraties īpaši spilgti?

MG: Jā, direktore man uzticēja skolot Karmenu Radovsku. Ziemā eksāmenā viņa bija saņēmusi neapmierinošu atzīmi, un direktore teica – tu esi jauna pedagoge, paskatīsimies, vai tu ar šo meiteni kaut ko varēsi izdarīt. Kad jautāju, cik ilgs laiks man tiek dots (Karmena tobrīd bija jau III kursā), direktore, kurai Karmena, būdama ļoti spilgta personība, patika, īsi atbildēja – gribu, lai viņa pārliek eksāmenu vismaz uz trijnieku. Es ar Karmenu strādāju pusotru gadu, viņa principā bija mana pirmā audzēkne – teiksim, tāds kā mans "solodarbs". Un rezultāts nebija slikts – Karmena pēc skolas beigšanas patiešām dziedāja ļoti labi. Viņa diezgan ilgi arī dziedāja Operā, turklāt samērā sarežģītu repertuāru.

Aleksandrs Antoņenko: Noteikti der atgādināt epizodi, kā jūs abas – jaunas, skaistas, gariem matiem – devāties uz uzņemšanas eksāmeniem konservatorijā. Un kā tevi noturēja par tādu pašu studentu kā Karmena un gandrīz lika dziedāt...

UG: Kad pie jums atnāk cilvēks un saka – gribu mācīties dziedāt –, ko jūs darāt?

MG: Vai gribat dzirdēt, kā tas notiek soli pa solim? (*smaida*) Atklāšu, ka man ļoti imponē cilvēka griba mācīties, viņa kaislīgā vēlme dziedāt. Viņš pat var sākumā nebūt īpaši spilgts sevis izteikšanās, taču man vissvarīgākais, cilvēku satiekot, patiešām ir viņa vēlēšanās dziedāt – tikai tā var rasties veiksmīga sadarbība. Jo dziedātājs un pedagogs viens bez otra nevar pastāvēt.

AA: Labs piemērs ir Kristīne Opolais, kura tik kvēli gribēja dziedāt, ka sešu gadu laikā apguva dziedāšanu ļoti veiksmīgi.

MG: Jā, jūs jau dzirdējāt, kā Aleksandrs pieminēja Kristīni – tas tiešām ir spilgts piemērs vēlmei dziedāt. Kristīni pie manis uz Mediņiem atveda Aleksandrs. No pirmās tikšanās reizes atceros, cik laba aktrise Kristīne bija jau toreiz un cik liela bija viņas vēlēšanās iemācīties dziedāt. Neapšaubāmi Kristīne ir ļoti talantīga... (*domā*) Kad lauvastiesas darba jau bija izdarīta, sajutu, ka viņa laikam vēlas doties pasaulē, un tā arī notika. Mēs šķīrāmies, un es viņai novēlēju veiksmi, sakot: "Peldi nu pati!"

Tagad Kristīnes repertuārā ir tās lomas, kurām pamatu ielikām mācību laikā; viņa ir apguvusi arī daudz jaunu lomu – piemēram, Manonu Lesko, ko dziedāja šeit, Koventgārdēnā, kopā ar Jonasu Kaufmani. Diriģenta Antonio Papano kabinetā pie sienas joprojām ir fotogrāfija, kurā redzama Kristīne ar Jonasu, dziedot tieši "Manonā Lesko". Te ir arī Aleksandra fotogrāfija... Neapšaubāmi ir liels prieks pasaules operētāros ieraudzīt pazīstamas sejas un atcerēties savus audzēkņus.

UG: Atgriežoties pie jautājuma par mācīšanos – cilvēks pie jums atnāk, un jūs viņu noklausāties. Kas notiek tālāk?

MG: Tālāk ir pavisam vienkārši – sākas nelieli mēģinājumi. Viņam jānodzied terca, kvinta... Ir svarīgi, lai tas notiktu brīvi un dabiski, lai cilvēks elpotu tā, kā parasti, lai nekas nebūtu saspīests. Tieši to cenšos iemācīt jau pirmajās stundās – lai viss notiktu brīvi, lai žoklis un mēle būtu atbrīvoti.

Taču pats svarīgākais ir elpošana – ieelpa un izelpa. To cenšos panākt jau pašā mācību sākumā – lai gaisa plūsma nebūtu pārāk spēcīga. Tam veltu galveno uzmanību, tāpat arī dzirdes trenēšanai. Tiesa, es nekad nezinu, kas no tā visa iznāks, un to vispār nezina neviens. Tā ir tāda, ja tā var izteikties, "tumša lieta" jeb "plāns ledus".

Labs piemērs ir dziedātāja Dana Bramane, kas pie manis mācījās piecus gadus. Pirms nākšanas uz konsultāciju pie manis viņa bija dziedājusi "zagsā" – šķiet, pavisam vienkāršas melodijas, kur galvenais bija skaisti teksti. Tobrīd viņas diapazons bija divas oktāvas, un augstākā nots, ko viņa varēja nodziedāt, – otrās oktāvas mibemols. Kāpēc es viņu paņēmu mācīt? Tāpēc, ka viņa man iepatikās, lai gan tobrīd dziedāja nepareizi, nevarēja trāpīt tonī, un bija vēl citas problēmas. Kad teicu: "To skaņu nevajag dziedāt tā!", viņa vienmēr jautāja: "Bet kā ir jādzied? Lūdzu, parādiet!" Kad parādīju, kā jādzied, Dana uz mani paskatījās, precīzi atkārtoja, ko biju nodziedājusi, un vēl pajautāja: "Nu, kā?"

Man patika viņas drosme, artistiskums un vēlme dziedāt. Sākumā, kā jau teicu, viņas augstākā nots bija mibemols, taču jau otrajā kursā Dana dziedāja Aīdu, Leonoru no "Likteņa varas", un viņai tobrīd bija tikai septiņpadsmit gadu – tāpat kā Olgai Jakovļevai, ar kuru kopā Dana iestājās Mediņos. Šīs abas meitenes zināmā mērā bija skolas eksperiments, jo mēs nolēmām abas uzņemt tad, kad viņām bija sešpadsmit gadu. Patiesībā tas bija mans lēmums, jo toreiz biju nodaļas vadītāja. Abām meitenēm lieliski veicās mācībās, Dana ļoti ātri progresēja, un, kad viņa stājās Mūzikas akadēmijā, tur visi bija ārkārtīgi pārsteigti. (*smejas*) Tas bija risks, ko uzņēmos, sakot – ja viņa var, lai dzied. Par agru vai par vēlu, tas ir vajadzīgs vai nav vajadzīgs... Dzīve pierādīja, ka tas ir vajadzīgs, un Dana tagad dzied patiešām lieliski. Pašreiz Operā viņa, manuprāt, ir labākais soprāns.

UG: Teicāt, ka nekad nevar pateikt, kas iznāks no cilvēka, kurš vēlas mācīties dziedāt.

MG: Konsultācijā es vienmēr ne tikai noklausos, kā cilvēks dzied, bet cenšos saprast, kas no tā visa varētu iznākt. Ne reizi savā ilgajā pedagoģiskajā darbā neesmu dzirdējusi balsi, kas no dabas būtu pilnvērtīga un nostādīta. Visas balsis, ar kurām esmu strādājusi un kuru īpašnieki tagad dzied pasaules operētāros, sākumā nebija pat ne tuvu tam, lai nodarbotos ar operdziedāšanu. Ir jāstrādā!

UG: Vai, jūsuprāt, cilvēks var iemācīties dziedāt, ja viņš to ļoti grib, bet viņam nav muzikālās dzirdes?

MG: Nē, tas nav iespējams. Protais, šis cilvēks var mēģināt attīstīt savu balsi. Taču izcilu rezultātu viņš nerasniegs, jo muzikālā dzirde tomēr ir dabas dāvana. Savukārt, ja cilvēkam galīgi nav balss, bet ir muzikalitāte, ritma izjūta un viņš izteiksmīgi dzied, es vēl paskatītos, ko tur var iesākt. Bija manā klasē viens puisis, kurš tik smieklīgi dziedāja romanci "Es mīlu jūs", bet viņš to dziedāja ar tādu degsmi! Pēc tam šis jauniets, kuram izrādījās skaista tenora balss, aizbrauca uz Maskavu un iestājās darbā Staņislavska un Ņemiroviča-Dančenko vārdā nosauktajā muzikālajā teātrī. Vārdu sakot, ja cilvēkam piemīt kaut mazākais izteiksmīgums, ja cilvēks godīgi un konkrēti strādā, ja viņam ir smalka un simtprocentīga pieeja darbam un visām niansēm, tad

Saņemot Triju Zvaigžņu ordeni

ir vērts turpināt. Tad šāds cilvēks pēc mācīšanās var dziedāt kori.

Protams, ir svarīgas arī balssaites, un tā ir absolūta dāvana, kas dota no dabas, nevis pedagoga darba rezultāts. Pat tad, kad ņemu audzēkņus, kuriem nebija īpaši liels diapazons – tā pati Dana Bramane, arī Aleksandrs Antoņenko, kuru augstākais sasniegums bija mibemols, attīstīja balsi laika gaitā. Tiesa, kad Aleksandrs tagad izrādēs dzied augstās skaņas, mani joprojām pārņem šausmas, un es vienmēr pa rokai turu validolu. (*smejas*)

UG: Jūs savus audzēkņus klausāties aizkulisēs vai tomēr sēžat zālē?

MG: Parasti sēžu zālē (**AA:** “Es to neieredzu, jo tobrīd jūtos kā eksāmenā!”) un ne tikai klausos, kā mans audzēknis dzied, bet arī skatos, kā viņš kustas, kā iejūtas lomā. Tas viss ir vienlīdz svarīgi.

UG: Vai ir būtiski, cik gadu vecumā cilvēks sāk mācīties dziedāt?

MG: Manuprāt, to var darīt jebkurā vecumā – protams, ja cilvēkam piemīt kvalitātes, ko nosaucu iepriekš:

Margarita Gruzdeva Londonā

mani uz savu operu vadīt meistar kursus dziedātājiem, bija ielicis internetā video no mācību procesa. To noskatoties, Igors bija tāda sajūsmā, ka *ERASMUS* apmaiņas programmas ietvaros atbrauca uz Rīgu un sāka mācīties pie Krišjāņa Norveļa, kurš sarunāja, ka Igors varētu vokālo mākslu apgūt arī pie manis. Tā viņš sāka mācīties pie manis un tajā vasarā, kad tik traģiski gāja bojā, tieši apguva galveno lomu Daugavpils teātra muzikālajai izrādei “Misters X”.

Par Igoru lielā sajūsmā bija Arturs Maskats, kurš viņu aicināja dziedāt koncertos un kuram saistībā ar viņu bija lieli plāni, tostakt arī Operā. Atceros, Igors reiz man teica, ka viņam atkal jābrauc uz Ventspili pie sievas vecākiem. Atbildēju, ka ir taču jāmacās un jāgatavo loma,

jo tuvojas pirmizrāde. Igors apsolīja, ka tā būs beidzamā reize, un teica, ka atveidošot man veselu spaini ar ķiršiem, jo tovasar esot laba ķiršu raža. Tā mēs atvadījāmies, un Igors aizbrauca. Vakarā es mājās klausos ziņas – šķiet, “Panorāmu” – un pēkšņi dzirdu, ka Ventspilī nogalināti divi jauni cilvēki. Paceļu acis un ekrānā redzu divus apsegtus cilvēku ķermeņus. Vēl neko nezina, taču man kļuva neomulīgi, tāpēc zvanīju Aleksandram un teicu: “Man liekas, ka ir notikusi nelaime...” Aleksandrs mierināja mani, taču beigās sapratām, ka diemžēl gan Igors, gan viņa sieva ir gājuši bojā...

AA: Ir ļoti svarīgi, lai šajā tekstā būtu pieminēts, ka lielākā daļa kora “Latvija” mākslinieku ir Margaritas audzēkņi! Kad vokālā pedagoge Ludmila Bruna gāja prom no darba kori un Imants Cepītis viņai jautāja, kurš tagad mācīs dziedātājus, Ludmila teica: “Pēc manis – tikai Gruzdeva!” Tā ka Margarita ir paguvusi pastrādāt arī kori “Latvija”, un daudzi, daudzi kora dziedātāji ir izgājuši Margaritas Gruzdevas skolu. Tāpat arī daudzi Operas kora dalībnieki. Vai varat iedomāties – pie Margaritas mācījās viena no koristēm, pēc tam Mediņos iestājās arī viņas meita, bet tad apprecējās ar Kongo princi un aizbrauca no Latvijas.

Vispār stāstu par Margaritu noteikti vajadzētu sākt ar faktu, ka viņa valsts eksāmenā Viļņā spoži nodziedāja Čočosanas āriju no operas *Madama Butterfly*, un, tā kā viņa par sevi neko nestāsta, domāju, ka stāsts jāturpina man, jo Margarita kautrējoties daudz ko neizstāstīs. Viņa nepateiks, ka dziedātāja Alise Zinovjeva, kura nomācījās pie viņas piecus gadus, tika uzņemta Romas *Santa Cecilia* konservatorijā, kur bija 180 cilvēku liela konkurence. Margarita nepateiks, ka pie viņas ir mācījusies Oksana Glazovicka. Vēl padomju laikā Oksana, toreiz Mediņskolas II kursa audzēkne, Gļinikas konkursā, kas toreiz notika Rīgā, saņēma “Cerības balvu” un uzreiz tika uzņemta Leņingradas konservatorijā.

Kad Latvija atdalījās no Padomju Savienības un atguva brīvību, es iesniedzu dokumentus, lai Margaritai tiktu piešķirta pedagoga augstākā kvalifikācija. Lietuvā to izdarīja automātiski. Braucu uz Viļņas konservatoriju, kur Margarita bija mācījusies, un arhīvos dabūju dokumentus, lai Latvijas Mūzikas akadēmija izsniedz pedagogei Margaritai Gruzdevai sertifikātu.

Un vēl. Iespējams, ka Margarita Gruzdeva Latvijā ir vienīgā pedagoge – Triju Zvaigžņu ordeņa virsniece. Toreiz, kad iesniedzu dokumentus, kas apliecināja, ka pie Margaritas mācījušies vairāki nekā divdesmit kora “Latvija” un Operas kora dziedātāji, viens no Mūzikas akadēmijas vadītājiem – neteikšu, kurš – teica, ka Margaritai, vēl dzīvai esot, būtu jāuzceļ piemineklis par to, ko viņa Latvijā paveikusi vokālās mākslas attīstībā.

Rihards Mačanovskis, Aleksandrs Antoņenko un Liene Kinča

muzikalitāte, ritma izjūta, dzirde. Ar to attīstīšanu jau arī sākas mācīšanās process. Tā ir mana pārliecība, un tā es vienmēr esmu praktizējusi mācīšanu.

UG: Kādām rakstura īpašībām jāpiemīt cilvēkam, kurš nospraudis mērķi kļūt par zvaigzni? Piesaucāt Kristīni Opolais, kura, uz sākot mācības, skaidri zināja, ko grib panākt.

MG: Zināja un cieši gāja uz mērķi. Viņa arī ļoti labi saprata, ko nozīmē *PR* (sabiedriskās attiecības – *aut. piez.*) – kā sevi jāpasniedz, kā jāuzvedas... Es līdz šim brīdim nesaprotu, kas tas ir un kādēļ tas vajadzīgs. (*smejas*) Taču tas nebūs īstais piemērs, jo, kā jau teicu, Kristīne ir ļoti talantīga un viņas gadījumā lieliski strādā formula – *PR* + talants. Un, protams, smags darbs.

Sākotnēji Kristīne nemaz tik ļoti negribēja mācīties... Taču pēc tam saprata, ka var izveidot patiešām lielu starptautisku karjeru, un tad gan tiešām cītīgi strādāja. Kad sāka mācīties, viņai bija jau 23 gadi. Mediņos Kristīni paņēma, apejot nolikumu, un to uzskatu par vienu no saviem varoņdarbiem. (*smaida*)

UG: Šķiet, tā ir viena no interesantākajām epizodēm jūsu pasnie dzējas karjerā. Vai atmiņā palikusi vēl kāda?

MG: Ir kāda epizode, ko es drīzāk sauktu par skumju, nevis interesantu. Pie manis mācījās Igors Martaks – jauns, talantīgs Operas kora mākslinieks. Igoru un viņa sievu Ventspili nošāva piedzēries kaimiņš... (*klusē*) Tas tiešām ir šausmīgs gadījums.

Igors no Ukrainas bija devies mācīties dziedāt uz Austriju, bet viņam tur kaut kas nebija patīcis, tāpēc viņš internetā sāka meklēt informāciju par vokālajiem pedagogiem. Ieraudzījis, ka režisors Dmitrijs Bertmans, “Helikona” operas direktors, kurš uzaicināja

Margarita Gruzdeva stipri mainījusi Latvijas publikas izpratni par to, kas ir solodziedāšana. Viens piemērs noteikti ir Liena Kinča, kura sāka kā koriste, dziedāja mecosoprānos, tad tika dziedāt uz skatuves kā soliste, un tagad uzstājas Eiropas operteātros. Julianna Bavarska, pateicoties Margaritas skološanai, dziedāja "Turandotu". Egils Siliņš sešus gadus mācījās pie Margaritas Gruzdevas un pārgāja no basiem uz baritoniem, tagad viņa repertuārā ir Skarpija, Votāns, Žermons... Kad pie Margaritas uz nodarbību atnāca dziedātājs Andris Blaumanis, Margarita viņam teica – jums ir tik brīnišķīga skola, es vairāk neko nevaru iemācīt. Andra Blaumaņa dzīvesbiedre – dziedātāja Lilija Greidāne, kura pēc Margaritas turpināja strādāt ar Danu Bramani, vēl karjeras noslēguma posmā gatavoja lomas ar Margaritas palīdzību. Arī Kristīnei Zadvovskai daudz kas būtu stāstāms par Margaritu Gruzdevu...

Tagad pie Margaritas mācās lietuviešu operdziedātāji – Kristians Benedikts, Asmika Grigorjana, Margaritas klasesbiedrenes Irēnas Milkevičutes meita. Pēc diviem mācību gadiem Asmika pagājušogad Londonā saņēma *The Opera Awards* kā labākais jaunais soprāns! Visas lomas, ko pie mums Rīgā dziedājusi Asmika, veidotas Margaritas skolā!

Kad bijām Parīzē, kur dziedāju Bastilijas operā, pie Margaritas brauca mācīties viena ļoti talantīga meitene Jana Kleina (*Klein*) no Kopenhāgenas, kurai ir debešķīga, fantastiska balss! Margarita uzskata, ka šī meitene ar balsi burtiski "uzspridzinās" pasauli! Arī no Maskavas teātriem dziedātāji dodas uz Rīgu mācīties pie Margaritas Gruzdevas, piemēram, jaunais, talantīgais tenors Aleksandrs Černovs decembrī brauks mācīties Gustava lomu Verdi "Masku balles" jauniestudējumam.

Toreiz, kad man piešķīra Triju Zvaigžņu ordeni, pateicības runā uzsvēru – viss, kas man ir, nācis no Margaritas Gruzdevas! Kristīnei Opolais, Egilam Siliņam, man – mums ir piešķirta ordeņa III pakāpe, bet Bibelē rakstīts – vai mācekļi var būt augstāks par skolotāju? Protams, ka IV pakāpes ordenis, ko piešķīra Margaritai, ir ļoti augsta pakāpe pedagogam, taču es tiešām jūtos nelāgi, ka man piešķirts augstāks apbalvojums. Es taču visu laiku turpinu strādāt, un Margarita mani visu laiku pilnveido. Un ne tikai mani. Margaritas audzēkņi ir arī Rihards Mačanovskis, Armands Siliņš, koristi Liene Vītola, Viesturs Vītols, Liza Ņikitina, Inese Eglīte, kura joprojām dzied pirmajos soprānos un kura korī dziedāja jau tad, kad es tikko sāku mācīties.

Aprunājieties ar foniatriem, kas ārstē vokālistus, pajautājiet Dinam Sumeragam, dakterei Zaķei – vai viņiem nācies ārstēt Margaritas Gruzdevas audzēkņu balss problēmas, izņemot infekcijas? Nesen aizsaulē aizgājusi daktere Akota teica – tas ir aprīnojami, ka vokālajam pedagogam nav bijuši studenti, kuriem uz balssaitēm būtu mezgli, asinsizplūdumi vai kas tamlīdzīgs.

Tā ka, atgriezoties pie Triju Zvaigžņu ordeņa, – jā, pēc statusa Margarita Gruzdeva ir vokālā pedagoģe, bet viņas turpinājums ir mūsos. Ko vēlos piebilst? Margarita pilnīgi noteikti ir pelnījusi, lai par viņu tiktu uzrakstīta grāmata, kurā būtu apkopoti gan viņas padomi un pieredze, gan stāsts par viņas dzīvi un audzēkņiem. Ļoti ceru, ka tas kādreiz tiks izdarīts, un man gribētos, lai tas notiktu pēc iespējas ātrāk. Par to ir jādodomā, jo – viņa nav tikai Latvijas, bet gan starptautiska mēroga skolotāja.

UG: Aleksandrs sarunā atgādināja to, ka jūsu darbs novērtēts ar Triju Zvaigžņu ordeni.

MG: Jā, tas bija ļoti patīkams pārsteigums! Ar žurnāla starpniecību vēlos pateikt vislielāko paldies visiem – gan tiem, kas iesniedza pieteikumu Ordeņu kapitulam, gan tiem, kas lēma par piešķiršanu. Neliekuļoju, sakot, ka nezinu, kas ir šie cilvēki, bet esmu viņiem ļoti pateicīga par to, ka mans darbs tā novērtēts.

UG: Nesen Parīzē piedzīvojāt interesantu tikšanos.

MG: Vienā itāļu restorānā netālu no Bastilijas operas tika rīkotas vakariņas, kurās piedalījās Nacionālās operas direktors Zigmars Liepiņš un aģenti, kas strādā ar slavenākajām operzvaigznēm. Tur

bija Alans Grīns, kurš sadarbojas ar lielajām zvaigznēm. Arī Kristīne Opolais ar viņu ir strādājusi, un reiz viņa man teica – Margarita Nikolajevna, ir viens aģents, kurš vēlas ar jums iepazīties.

Diemžēl abas reizes, kad Grīns bija ieradies Rīgā, manis tur nebija, un tā kopš sarunas ar Kristīni pagāja desmit gadi. Lūk, un tajās Parīzes vakariņās Grīns, mani ieraugot, pielēca kājās un iesaucās: "Beidzot es varu ar jums sasveicināties un iepazīties!"

Uzreiz nesapratu, par ko ir runa, un jautāju: "Kas jūs tāds esat?" Viņš teica: "Mani sauc Alans Grīns." Tad aptvēru, kas tas par cilvēku, un atbildēju: "Ā, esmu par jums daudz dzirdējusi..." (*smejas*) Pēc tam Zigmars Liepiņš, kurš šo epizodi redzēja, teica: "O, kā tevi pazīst visi aģenti..."

Pēc vakariņām Grīns apvaicājās, vai varu pastrādāt ar divām dziedātājām no viņa aģentūras. Pašreiz vēl neko konkrētu neesam sarunājuši, jo man izdevies satikties tikai ar vienu no viņām, bet zinu,

Margarita Gruzdeva un Arturs Maskats

ka šīs dziedātājas pošas braukt pie manis mācīties. (*smaida*) Tagad mēnesi esmu pie Aleksandra Londonā, pēc tam man jābūt Rīgā, jānostrādā savas divdesmit piecas stundas, un tad, cerams, atradīsies laiks arī šīm divām meitenēm.

AA: Tas, ka Margarita strādā ar citiem dziedātājiem, man nāk par sliktu, jo viņa evolucionē kā pasniedzēja. Un, kad Margarita pēc strādāšanas ar pieciem baritoniem un vienu soprānu atkal atbrauc pie manis, es vairs nesaprotu, ko viņa man saka. (*smejas*) Tikko – septembrī – Margarita sāka mācīt jauno baritonu Kalvi Kalniņu. Būtībā viņa mainījusi mūsu priekšstatus, ieviešot šeit lietuviešu skolu. Vai arī – paskatīsimies no citas puses. Nesen abi ar Egilu Siliņu Bastilijas operā piedalījāties Sensānsa operas "Samsons un Dalila" jauniestudējumā, un Egils lūdza, lai Margarita viņam sniedz privātstundu...

UG: Kas, jūsuprāt, ir galvenais attiecībās starp vokālo pedagogu un dziedātāju?

MG: Absolūta savstarpēja uzticība – man ir jāuzticas cilvēkam, kuru mācu, savukārt šim cilvēkam ir jāuzticas man. Protams, ne jau akli. Daži pasniedzēji mēdz vadīt kādas paraugstundas, bet man tas nepatīk. Es parasti koncentrējos uz viena konkrēta dziedātāja problēmām, un mēs mēģinām tās atrisināt divatā, jo tas attiecas tikai un vienīgi uz mums. Ir svarīgi, lai audzēknis uzticētos man un saprastu, ka tas, ko mēs darām, ir pareizi. Lai viņš nemētātos starp pedagogiem. Ir arī svarīgi, lai audzēknis piekristu tam, ka mācības nereti jāsāk no pašiem pamatiem. Audzēknim jābūt brīvam no priekšstata par to, kā vajadzētu dziedāt. Gadās dziedātāji, kuriem man jāsaka, ka viņi izlaiduši pirmo klasi jeb pašu pamatu. Kāds tam piekritis un mācīsies tā, kā es iesaku. Citam tas nepatīk. Bet, kad četrdesmit gadu vecumā dziedātājs sāk pēkšņi meklēt sev pedagogu, dažkārt ir jau par vēlu.

AA: Šis jautājums jums jāuzdod dziedātājam, nevis pasniedzējam. Es teiktu, ka šo abu cilvēku starpā valda ļoti intīmas attiecības! 🌟